

Kaj je novega v telesni kulturi?

Po osvoboditvi se je telesna kultura sicer precej razmahnila, dobivala pa je tudi oblike, za katere ne bi smelo biti v naši samoupravni socialistični družbi prostora. Zaradi slabega sistema organiziranosti so se pod masko telesne kulture razvijali različni negativni pojavi: prevladovanje tekmovalnega športa, profesionalizem, dvojna morala odgovornih, birokracija ter predvsem pomanjkanje razvojne daljnovidnosti. Pri vseh teh pojavih so ostajale družbenopolitične organizacije ob strani, opozoril tudi nihče ni jemal resno.

Vsaj pri nas pomeni zasedanje skupščine telesnokulturne SIS Slovenije lani v Portorožu prelomnico v telesni kulturi, saj so se delegati samoupravno odločili za drugačno pot, kar so potrdili s podpisom samoupravnega sporazuma o nekaterih pomembnih vprašanjih nadaljnega razvoja telesne kulture. Hkrati so se delegati zavzeli tudi za akcijski in ne deklarativen odnos do vsega, kar je potrebno storiti v telesni kulturi, saj je bilo načelnih stališč več kot dovolj.

Sprejeti samoupravni sporazum je zahteval tudi spremembe tekmovalnih sistemov v vseh športnih panogah. Delegati so se odločili za dve smeri: pripraviti nove tekmovalne sisteme za področje športne rekreacije ter posebej športni tekmovalni sistem za razvoj vrhunškega športa. Osnovna območja tekmovalnih sistemov so krajevne skupnosti in občine s tem, da športno rekreacijski sistem služi občanom in delovnim

ljudem, ki se redno ukvarjajo s športno rekreacijo, športno tekmovalni sistem pa le športnikom, ki delujejo v okviru selekcij. Novi tekmovalni sistemi morajo biti bistveno cenejši. Nova usmeritev in zasnove športne rekreacije in vrhunškega športa so zahtevale, da v praksi sprejmemo in uresničujemo take tekmovalne sisteme, ki bodo omogočili povečano športno rekreativno dejavnost delovnih ljudi in občanov, hkrati pa zagotovili posameznikom in ekipam možnosti in pogoje za doseganje vrhunskih rezultatov. Zaradi omejenih možnosti bomo v prihodnje financirali iz združenih sredstev osnovne pogoje za športno rekreacijo v krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela, na višjih ravneh pa le za selekcionirane športnike in ekipe.

Čas, v katerem živimo, je v znamenju bitke za uveljavljanje dogovorjenega. Se vedno so nasprotne sile – zagovorniki tradicije – močne, ki bi želeli ohraniti staro, ven-

dar v novi preobleki. V večini primerov gre za nerazumevanje sprememb ter še vedno za prikrito uveljavljanje klubskih interesov. Star tekmovalni sistem je zahteval 72 odstotkov vseh sredstev, ob podrobni analizi pa kaj lahko ugotovimo, da je od porabljenih sredstev odpadlo za strokovno delo le 6 do 8 odstotkov.

Zato so sestavljavci koncepta razvoja vrhunškega športa upoštevali pri predlogih za nove tekmovalne sisteme predvsem naslednje zahteve:

- V športno tekmovalnem sistemu lahko tekmujejo le vrhunski in perspektivni športniki, vsi ostali imajo mesto v športno rekreacijskem tekmovalnem sistemu.

- Osnovni izbor vrhunskih športnikov in njihov športni razvoj poteka iz osnovne selekcije, preko usmerjene in specializirane do finalne.

- Na višjih ravneh smejo tekmovali le selekcionirani športniki, ki so izpolnili pogoje dosežka in starostne omejitve.

- V ekipnih tekmovaljih (športne igre) smejo prehajati športniki brez omejitve, medtem ko v individualnih športih ni ekipne uvrstitve.

- Zvezna prvenstva ne morejo biti razlog za odstopanje od sprejetih meril v naši republici.

- Pri izdelavi tekmovalnih sistemov je potrebno upoštevati prednostno razvrstitev športnih panog.

- Čimprej bo potrebno ugotoviti smotrnost večjih tekmovalj, ki jih prirejajo planinska zveza, zveza tabornikov, Partizan ter hkrati smotrnost delavskih športnih iger.

- Seveda ne moremo mimo dejstva, da smo se kako zainteresirani tudi za spremembe zveznih tekmovalnih sistemov, do katerih bi moralo priti.

Mimo vsega naštetega pri urejanju portoroških sklepov so v občini Ljubljana Center tudi reorganizirali občinsko zvezo za telesno kulturo v zvezo telesnokulturnih organizacij, skladno z ustavnimi načeli. Pri tem jih je vodila nujnost približati telesno kulturo delovnim ljudem, občanom, mladim v vzgojnoizobraževalnem sistemu. Pri tem ne gre le za izpolnitev dolga ustavi, ampak za uresničitev samoupravne vloge človeka v telesni kulturi, kar v končni posledici pomeni tudi stalno spreminjanje, dosledno spremljanje telesne kulture in spreminjanje preživelih oblik.

Pestrejaša peta številka Biltena

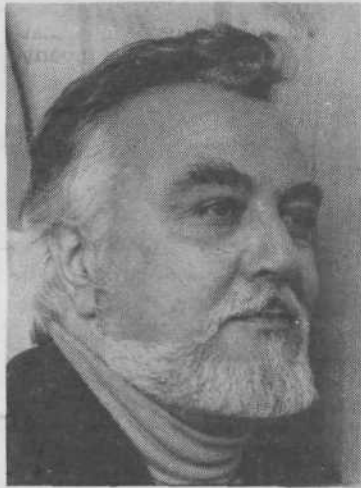
Strokovni sodelavci zveze telesnokulturnih organizacij Ljubljana Center so pripravili peto številko biltena o športni rekreaciji, ki je tokrat izredno pestra in se precej razlikuje od prejšnjih števil. Če so bile prejšnje številke namenjene skoraj izključno objavi rezultatov, so avtorji pete želeli seznaniti vse udeležence športne rekreacije z nekaterimi zanimivostmi iz dela klubov in društev, telesnokulturne skupnosti in zveze ter s programom športno rekreativnih dejavnosti v prihodnje.

M. V.

V. V. Foto: S. Zalokar

Filharmonija živi

Iz razgovora s tovarišem Marjanom Ognjanovičem, direktorjem Slovenske filharmonije ob pričetku koncertne sezone.

stov. To vprašanje smo rešili s selektivnim stipendiranjem na Akademiji za glasbo, a se še vedno dogaja, da si moramo sposoditi tako instrumentalista kot instrument.

Petkova premiera je bila ne samo prvi koncert te sezone, marveč tudi zadnji pred odhodom ansambla Slovenske filharmonije na enomesečno gostovanje v ZDA, kamor jih je povabil Columbia Artistic Management. Višek te turnee bo vsekakor koncert v znamenitem Carnegie Hall v New Yorku. Medtem ko bodo naši glasbeniki v tujini, bodo v Ljubljani gostovali: orkester Teatra Verdi iz Trsta, orkester RTV iz Bukarešte, makedonska filharmonija ter simfonični orkester RTV Ljubljana.

Pa še nekaj besed o letošnjem sporedu in abonmajih. Abonmaji so štirje in vsak zase dovolj atraktiven, saj so »špice« porazdeljene in le četrti, zeleni abonma, obsega samo koncerte ansambla Slovenske filharmonije – kot gostje pa tudi tu nastopajo posamezniki, bodisi kot dirigenti ali solisti.

Kot lansko leto so tudi letos pred nami obletnice znanih glasbenikov (Adamič, Schubert), katerim so posvečene določene skladbe, vendar njihovih del ne bodo izvajali v toliki meri, kot so preteklo sezono Beethovnova dela, ob 150-letnici njegove smrti. Na sporedu sta le Schubertovi simfoniji št. 8 in 9 in njegova Rozamunda, ter Adamičeve »Tri skladbe za godalni orkester«. Naštevati še ostale skladatelje in njihova dela, ki jih vsebuje letošnji program, bi bilo predolgo. Lahko le rečemo, da ni zanemarjeno nobeno stilno ali časovno obdobje glasbene umetnosti.

Program bo pester v vseh pogledih. Eksperimentiranje z izvajanjem sodobnih glasbenih del je vsekakor koristno, nujno, a tudi na tem področju ni priporočljivo pretiravanje. Želimo si tudi več izvornih skladb domačih avtorjev – natečajev sicer ne razpisujemo – a skladatelje vsekakor skušamo spodbujati pri njihovem delovanju, je zaključil tovariš Ognjanovič.

Pred blagajno Slovenske filharmonije je bila v mesecu septembru, ko so prodajali abonmaje, dolga vrsta čakajočih. Abonmaji so bili razgrabljeni, kar še enkrat potrjuje nujnost izgradnje večje koncertne dvorane. Poleti so sicer, v sodelovanju s Kulturno skupnostjo, učinkovito preuredili balkon, napeljali novo kurjavo, opravili določena adaptacijska dela v spodnjih prostorih, a to še zdaleč ni dovolj. In vendar je Slovenska filharmonija ena izmed redkih gledaliških hiš, ki ob polletju ni imela negativne bilance, kajti, kot je povedal direktor, tovariš Ognjanovič: »Dela se ne lotimo, dokler nimamo zagotovljenih finančnih sredstev in to velja tako za nabavo novega instrumenta kot za adaptacijska dela.«

– Letos je ukinjen zbor filharmonije. Zakaj?

»To je res, vendar to ne pomeni, da smo zbor dokončno ertali. Vprašanje zbora ostaja odprto, oz. miruje zaradi organizacijskih težav. Zbor želimo obnoviti na višjem nivoju, tako da bi bil v skladu s kvaliteto orkestra.«

Slovenska filharmonija ima težave ne samo z zborovskim kadrom marveč ji primankuje tudi glasbenikov, in kot pravi tov. Ognjanovič: »Violinistov je vedno dovolj, do nedavnega pa smo imeli premalo violončelistov in čeli-

Rezalec delikates – donosen poklic?!

Da ne bo pomote: poklica, omenjenega v naslovu ni (vsaj mislim) še v nobenem registru poklicev; bi pa ne bilo nápak, če bi ga le – že zaradi možnih dobrih plač – uvedli, oziroma registrirali.

Pa k stvari! Misel o novem poklicu se mi je porodila, ko sem, nezadovoljen z vsebino in količino domačih zalog dobrot, odhitel v bližnjo prodajalno delikates, da dokupim to in ono, kar sodi na mizo, ko pričakuješ obisk. »To in ono« mora, seveda, vsebovati tudi kako specialiteto, denimo pršut. In sem se odločil za goveji pršut, katerega Slovenci zaenkrat še bolj redko uporabljamo. Lepo in prav – v prodajalni je bil na voljo tak, na kavljju, v velikem kosu in pa na pultu, že lepo tanko narezan – prava poslastica za gospodinjo, ki ne premore rezalnega strojčka. Kot zaveden potrošnik sem si seveda ogledal pred nakupom tudi cene dobrot, ki sem jih nameraval kupiti. Torej, goveji pršut »na kose« velja nekaj nad šestnajst starih tisočakov, narezan pa – sedaj pozor! – nekaj nad dvajset.

Se vam svita, tovarišice in tovariši sopotrošniki, kam sem meril v naslovu? Takole, sek, sek, sek in pri »kilci« govejega pršuta, kjer je vse, kar je v kosu, uporabno tudi če je narezano (goveji pršut namreč nima niti kosti niti kaj drugega, kar nam pri običajnem, svinjskem, »greni življenje« mimogrede pričara še dodatne štiri »jurčke«.

Kot zgleden član naroda inovatorjev sem takoj začutil življenjsko priložnost: nekje lepo na toplem bo rezljal goveji pršut, in, sek, sek, sek... Kakih deset kilogramov na uro bi morda šlo, to bi nanese štiristo novih din; osemurni delavnik bi mi na dan »prinesel« tritisoč dvesto din (ne dolgo tega še povprečni slovenski mesečni OD), na teden torej 19.200 N din, ... sek, sek... na mesec pa 73.000 prav tako novih dinarjev (toliko sem jih lani dobil v dvanajstih mesecih) in tako sek, sek, sek nekaj let, denar pa v banko, od obresti bom pa sproti živel, po malem rezljal pršut in se veselil svoje bistrice domislilice.

No, pa šalo na stran! Da nisem omenil prodajalne, kjer sem naletel na te cene, me zadržuje le domneva, da je verjetno v vseh toliko in toliko prodajalnih delikates v Ljubljani in tudi drugod pristop k zaslužkarstvu enak. In, tovarišice in tovariši sopotrošniki, kako kaj sodelujemo v naših svetih, zvezah in drugačnih združbah potrošnikov – ali raje kar takole, vsak pri sebi bentimo, ko družinski »odhodek« usklajujemo s prihodkom? In, tovarišice in tovariši, ki v (ne)omenjeni prodajalni združujete svoje delo, se vam zdi, da vaše delo in sredstva, ki ste jih vložili v rezanje pršuta pri vsakem kilogramu res nanese cele štiri tisočake (pa čeprav stare)?

Mišo Javornik

PRAŠNA JENKOVA ULICA

KS Stari Vodmat je v zadnjem času asfaltirala precej pločnikov. Prebivalci Jenkove ulice pa se pritožujejo, da nanje pozabljajo. Ne le pločniki, vsa ulica je še makadamska in prahu jim zares ne manjka. Na KS jim lahko povedo le to, da je Jenkova ulica že petnajst let predvidena za rekonstrukcijo, pa še vedno nič ne kaže, da bodo dela stekla. O tem odločajo na višjih ravneh.

V. J.

križanka dogovorov

IZPOLNITEV	MESTO V ZAHODNI SRBIJI	MESTO V SZ	OSEBNI ZAIIMEK	KRETNJA	SLIKOVIT OPIS	KAMNINA, KI SE LOMI V PLASTEH	GOROVJE V ČSSR
STRIKT-NOST							
ČLANICA OTROŠKE ORGANIZACIJE							
ESTONSKI ESTRADNI PEVEC			GOSTIL-NIČAR				
ZNOJ			ODMEV	MLEČNI IZDELEK			
PAKET				KRAJ NA PRIMORSKEM	SAMO		
HEDELJSKI ŠPORTNIK					HRUP	PRIJETEN VONJ	BRODNIK IZ GRŠKE MITOLOGIE
HANDE URBANC		ELEMENT NOJE					
OTOK V JADRANU		SOSEDNJI ČRKI V ABECEDI	ODPRT ŽELEZNIŠKI VOZ				
PREMETEC			EDWIN OHEAL		VRTNA RASTLINA HOKEJSKI KLUB		
SLOVITA TIZI-ANOVNA SLIKA („GLEJTE ČLOVEK“)							
VIDA ERŽEN		ENOTA ZA BENCIN					